

Městská památková rezervace Domy čp. 8 a 12

Dva domy, s čísly popisnými 8 a 12, stojící na náměstí naší modelové městské památkové rezervace (MPR) uzavírají třetí sérii staveb, z nichž si můžete stavět malé historické městečko.

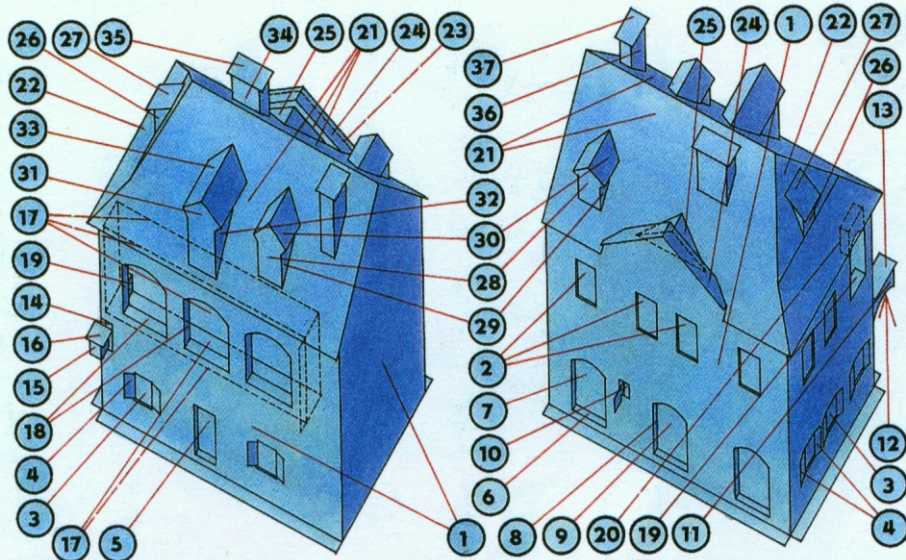
Dům čp. 8 je jednopatrová pozdně klasicistní stavba z doby kolem poloviny 19. století, s vnitřní pavlačí na dvorní straně. Klidné, vyrovnané hlavní průčelí s přiměřenou výzdobou oken a dveří i terakotové doplňky nadokenních říms, stejně jako podokenní reliéfy výrazně dokumentují doznívající údobí klasicistního slohu. Obdobné stavby najdete na celém území České republiky.

Číslo dílů tohoto domu jsou ve vystřihovávce podložena fialovou barvou. Stavitelé MPR jako celku si provedou následující úpravy: Použijete díly 11, 12 a 13, ze kterých sestavíte rozpěrný oblouk (osadíte jej až při celkové sestavě mezi dům čp. 8 a branu čp. 2). Zpracujete nástěnnou lucernu z dílů 14, 15 a 16 a osadíte ji na průčelí domu podle vlastní úvahy (nejlépe vedle vchodu ze dvora).

Stavitelé jednotlivých objektů provedou tyto úpravy: Všechny terénní chlopně narýhujete tak, aby se mohly vyhnout směrem ven. Nepoužijete rozpěrný oblouk (z dílů 11, 12, 13) a na vyznačené místo na průčelí 1 osadíte lucernu (z dílů 14, 15, 16). Terénní

chlopně zakryjete podle vlastní fantazie dlažbou z materiálů, které jste získali z plochy náměstí.

Další postup je pro obě skupiny stavitelů shodný. Stavbu začnete přenesením úseček A-A, B-B a C-C na rubovou stranu dílu 1, na kterou budete později lepit vnitřní pavlač domu. Vyříznete vyznačené plochy z dílu 1 a proříznete otvory pro okna. Chlopně v oknech vyhnete dovnitř, přilepíte na rubovou stranu dílu 1 a na ně připojíte zatím jenom okna 2 (6x). Vytvarujete a uzavřete dva díly 6, připojíte k nim krámové výkladce 7 (2x) a oba vstupy do krámu přilepíte z rubu dílu 1 podle návodné kresby. Obdobně zpracujete z dílů 8 a 9 vstup do domu a přilepíte rovněž na rub dílu 1. Do dvorního průčelí vlepíte zpracovaný vchod 5. Díl 1 zatím neuzavřete. Samostatně zpracujete vnitřní pavlač. Nejdříve vytvarujete a uzavřete „silu zdi“ v arkádách, tj. díly 18 (3x), a přilepíte je z rubové strany k dílu 17. Tento díl pak zkompletujete, ale neuzavřete u něj strop.

Zkompletujete parapet 19, oblouk 20 a vlepíte je na vyznačená místa na pavlačí 17. Pak již můžete pavlač připojit na rozložený díl 1 - lepíte třemi oblouky arkád a krátkou stěnou. Teprve nyní u dílu 17 uzavřete strop, ale díl 1 necháte ještě stále rozložený.

Zkompletujete okenice 4 (10x) a po dvou přilepíte na vyznačená místa na oknech 3 (5x). Okna i s okenicemi osadíte z rubové strany na díl 1. Teď již můžete díl 1 uzavřít. Přitom současně přilepíte i krátkou stranu pavlače k dílu 1, stejně jako parapet 19 a oblouk 20. Celek lehce zatížíte a necháte prochnout.

Střechu sestavíte jako obvykle samostatně. Zkompletujete přední stěny vikýřů 28 (2x), přilepíte k nim boky 29 (4x) a stříšky 30 (2x). Obdobně zpracujete vikýř pro stěhovací materiál do podstřeší, a to z dílů 31, 32 (2x) a 33. Všechny tři vikýře vlepíte do rozložené střechy 21. Vlepte do ní ještě dva komíny. První je ze zkompletovaných dílů 34, 35 a druhý z dílů 36, 37. K zadní straně štítu střechy 21 ještě připojíte „silu zdi“ 23. Zpracujete vikýř valbové části střechy (díly 21 a 22), spojte a postupně osadíte na stavbu. Nejprve přilepíte štít a římsové chlopně hlavního průčelí, dále dlouhé dvorní průčelí, krátké průčelí s okny a nakonec boční štít.

Mezi štít a střechu vlepíte ještě malou stříšku 25 a na štít osadíte jeho zkompletovanou krytinu 24. Celek opět zatížíte a necháte pod zátěží prochnout.

Pokračuje na str. d10

Dokončení ze str. d7

Nyní pozor! **Stavitelé MPR** zpracují rozpěrný oblouk vytvářením vlastního oblouku 12, přilepením k rozloženému dílu 11 a jeho zkompletováním. Na vyznačené místo na něm osadíte jeho zpracovanou krytinu 13. Rozpěrný oblouk zatím odložíte. Budete jej potřebovat až při celkové sestavě třetí části MPR. **Stavitelé samostatných objektů (SO)**, ale i **MPR** zkompletují lucernu 15, zakryjí ji zpracovanou stříškou 16 a připojí na držák sestavený ze dvou dílů 14. **Stavitelé SO** osadí lucernu na vyznačené místo na dvorním průčelí a **stavitelé MPR** ji osadí podle vlastní úvahy. Dům čp. 8 je tak dokončen. Zatím jej odložíte a postavíte poslední dům třetí části naší MPR.

Dům čp. 12 je renesanční objekt s bohatým sgrafitovým průčelím. V horní části fasády jsou uplatněna figurální sgrafita, ve střední a dolní části známá psaníčková sgrafita. Sgrafitování je černobílé, používané velmi často na objektech v jižních a jihovýchodních Čechách. Typickým pro tuto oblast je i architektonické zpracování uličního štítu do tvaru hradebního cimbuří. Kamenný vstupní portál, kamenná ostění oken a dveří dvorního průčelí i celková výtvarná výzdoba svědčí o náročnosti a bohatosti stavebníka.

Číslo dílů ve vystřihovance domu čp. 12 jsou podložena okrovou barvou.

Úpravy pro stavitele MPR: Římsové chlopně dílu 1 naříznete ze strany tisku tak, abyste je mohli ohnout dovnitř. Střecha totiž nebude přesahovat přes okraj dlouhých stran, jak je zřejmé i z návodné kresby. Zde je jasné patrné i odstříhnutí obou okrajů střechy (tečkované čáry), což je ve vystřihovance vyznačeno symbolem nůžek u okrajů dílu 21. Na boční fasády se nebudou lepit okna 3 (5x) a 33 (5x).

Úpravy pro stavitele SO: Všechny terénní chlopně nařízujete z rubové strany tak, aby je bylo možno vyhnout ven. Pro stavbu objektu použijete všechny díly ve vystřihovance. Po dokončení objektu z čistíte terén

a okolí materiálem (dlažba a zelená plocha dvora), který jste získali z plochy náměstí.

Stavbu zahájíte zhotovením dvou sloupků 19 a čtyř trámek 20 (ze zápalek), které upravíte podle kresby ve vystřihovance. Zde jsou zakresleny ve skutečných délkách a barvách. Dále pokračujete zpracováním oken 2 (3x), 3 (stavitelé MPR 6x, SO 11x), 15 (2x), dveří 6, 16 (3x), 32 a krámového výkladce 8. Hlavní vstup sestavíte z vytvářeného a uzavřeného dílu 4, ke kterému připojíte dveře 5. Ze strany tisku přilepíte na vyznačená místa na dílu 1 portál vstupu 35, okna 3 a 33. Na jeho rubovou stranu přilepíte hlavní vstup (z dílů 4 a 5), dveře krámu 6, krámový výkladek 8, dveře přístavku 32 a okna 2 (3x). Na líc dvorního průčelí 14 přilepíte okna 3 (3x) a z rubu dveří 16 (3x). Díl 1 zatím nebudete spojovat s dílem 14 a necháte jej rozložený. K zadní části štítu 12 přilepíte šest dílů cimbuří 13 (síla zdi), štít zkompletujete a připojíte z rubu na díl 1. Zpracujete dvorní pavlač 18 a vlepíte ji do proezu v dílu 14 a k němu. Podle návodné kresby nyní připojíte díl 14 k dílu 1 a tím objekt půdorysně uzavřete. Celek lehce zatížíte a necháte dokonale proschnout.

Samostatně zpracujete střechy. Zkompletujete střechu vikýře 26 (2x), osadíte na základní díl 25 (2x) a hotové vikýře zalepíte do střechy 21. Ze dvou zkompletovaných dílů 27, 28 postavíte jeden komín; z dílů 29, 39 druhý; z dílů 31 a 28 třetí. Všechny tři komíny vlepíte do střechy 21 a tu zkompletujete. Zpracujete stříšku vikýře 24, připojíte ji na základní díl 23 a hotový vikýř zalepíte do střechy přístavku 22. Střechu pak osadíte na stavbu, tj. na díl 1 a k dílu 14.

Hlavní střechu budete lepit postupně. Začnete dvorními štíty (díl 14), pak ji připojíte na zadní část hlavního štítu 12 (je vyznačeno) a nakonec přilepíte k bočním stranám domu. Celek opět lehce zatížíte a necháte dobře proschnout.

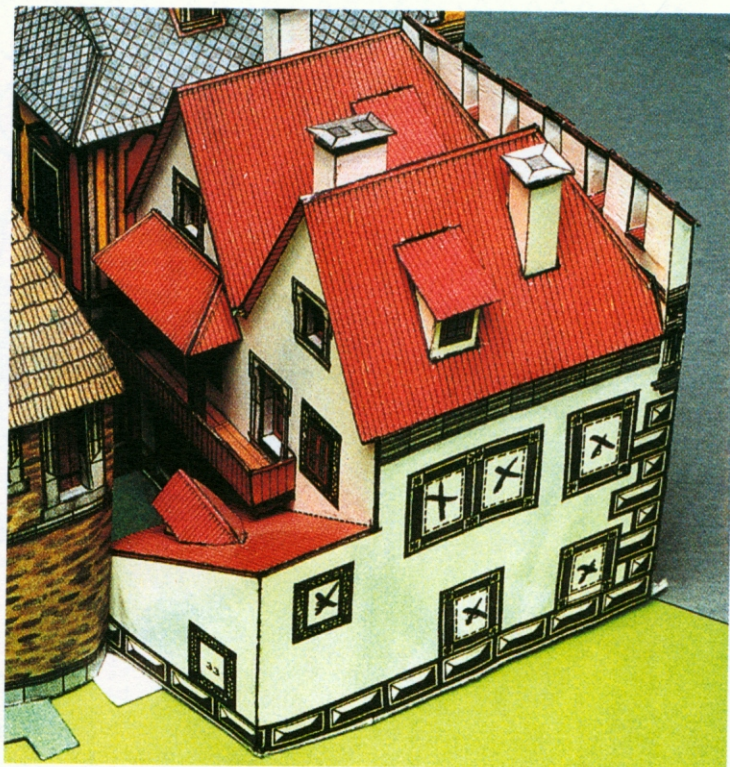
Zkompletujete střechu dvorní pavlače 17 a přilepíte na vyznačené místo na dvorním průčelí 14. Na pavlač a pod její střechu osadíte dva sloupky 19 a pod pavlač na vyznačená místa čtyř trámek 20, které již máte připravené.

Dále zpracujete stříšku nad ševcovským krámem 10 a osadíte na vyznačené místo na hlavním průčelí. Do krámového výkladce vlepíte podle návodné kresby okenice 9 (2x) a do dveří další dvě z dílů 7. Zpracujete venkovní prodejní pult 11 a osadíte do dolní části výkladce 8 a na průčelí 1. Poslední prací je zkompletování vyvšního štítu 34 a jeho upevnění na hlavním průčelí 1 (podle vlastní představy). Tím je dům s číslem popisným 12 hotov.

Celková sestava městečka

Pokud jste pravidelně odebrali ABC a postupně sestavovali všechny stavby třetí části MPR, můžete začít s celkovou sestavou její druhé poloviny. Týká se to domů číslo 8, 10, 12, brány č. 2, bašty č. 4 a hradební zdi mezi nimi.

Nejdříve z plochy náměstí vystřihnete (vyříznete) tu část, kde budou stát domy čp. 8 a 12. Na vystřihované části jsou rezervní plochy dlažby, střech a zeleně, které - jak doufáme - snad nebudete potřebovat. Jsou určeny pro opravy drobných chyb při lepení. Jsme však přesvědčeni, že pracujete na-

prsto přesně a nepotřebujete nic retušovat přelepováním.

Spojíte dům čp. 8 s čp. 10 a upevníte do výřezy v ploše náměstí. Blok domů doplníte objektem čp. 12, který připojíte k domu čp. 10 a k terénu plochy náměstí. Na nároží domu čp. 10 (dvorní strana) a k domu čp. 8 přilepíte opěrák, který máte uložený (byl u vystřihovanky domu čp. 10 - čísla dílů 24, 25). K terénu před zadním vchodem do domu čp. 10 upevníte předložený stupeň (díl 14 k domu čp. 10), a to na místo, které je v terénu vyznačeno. Objekty zatížíte zlehka po celém obvodu terénu a necháte spoje dokonale zaschnout - nejlépe přes noc.

Pak začnete sestavovat opevnění. Nejdříve k ploše náměstí, tj. na díl N, připojíte bránu č. 2 a k ní a k terénu hradební zeď (pokud jste bránu nezafixovali již dříve terénními spojkami, učiníte tak nyní). Zbývá napojit baštu č. 4 na hrabu a terén. Bašta by se měla dotýkat svým nárožím přístavku domu čp. 12 (také nárožím), ovšem za předpokladu, že jste pracovali přesně. Tento stykový spoj zalijete po celé výšce přístavku lepidlem a necháte dokonale proschnout. Orientujete se při práci na celkové sestavě podle projektu (viz ABC č. 8), a to jak podle půdorysu města, tak podle axonometrického pohledu.

Mezi bránu č. 2 a dům čp. 8 vlepíte rozpěrný oblouk (máte jej připraven z dílů 11 až 13 z vystřihovanky domu čp. 8). Nyní můžete celou třetí část MPR připojit k první a druhé části.

Třetí část, tj. plocha náměstí, je přilepena na objekty domů. Bránu č. 2 přilepíte na hrabu, která je součástí hlásky, a to na její díl 7. Hrabu bašty č. 3 přilepíte na baštu č. 2, kde místo pro přilepení není vyznačeno. Tím máte všechny tři části města spojeny a můžete konečně doplnit náměstí. Na vyznačená místa nejdříve přilepíte kašnu, pak celou radnici. Vaše město je ze dvou třetin hotové. Zbývá čtvrtá část, která bude velká přibližně jako první a druhá část dohromady.

Modely čtvrté části uveřejníme v příštích číslech ABC. Budou zde domky městské chudiny, kostelík, masné krámy, ulice s domy, která povede k bráně č. 3, a vše obklopí zbytek opevnění s poslední baštou. Samozřejmě, že pro vás předem připravíme opět projekt, abyste věděli, co vás čeká ve čtvrté, závěrečné části města. Věříme, že neztráctete trpělivost s dlouhodobou stavbou městečka.

Hodně radostí z vykonaného díla přeje a na shledanou u čtvrté části města se těší

Richard Vyškovský

